

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Από την εισαγωγή του σχολικού βιβλίου *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, θ' τεύχος (σελ. 10-11)

Μυθιστόρημα

Ιστορία περιπετειών ενός βασικού ήρωα. π.χ. *Βίος και Πολιτεία Αλέξη Ζορμπά, Γιούγκερμαν*.

Προϋποθέσεις

- **Μύθος**: υπόθεση, πλοκή
- **Άλλα πρόσωπα**, εκτός του βασικού που αποτελούν το πλαίσιο της ιστορίας και δείχνουν την ποικιλία τύπων της κοινωνίας
- **Ο βασικός ήρωας** ο οποίος σχετίζεται με **τα άλλα πρόσωπα** που τον φωτίζουν και τον ολοκληρώνουν ως λογοτεχνικό πρόσωπο

Διαφορές μυθιστορήματος - διηγήματος

Το διήγημα έχει:

- Μικρότερη έκταση
- Απλούστερη πλοκή
- Μικρότερη ποικιλία προσώπων και καταστάσεων Παράδειγμα: Το μοιρολόγι της φώκιας

Μορφή - σύνθεση μυθιστορήματος

- Καθορίζεται από τις περιπέτειες του ήρωα στο χώρο και χρόνο που αποδίδονται με τη χρήση αφηγηματικών τρόπων

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ

Από την εισαγωγή του σχολικού βιβλίου *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, θ' τεύχος (σελ. 11 -14)

Η **ταυτότητα αφηγητή** καθορίζει την **οπτική γωνία** από όπου εξετάζεται ένα ζήτημα. Τις πρώτες διακρίσεις κάνουν ο Αριστοτέλης και ο Πλάτωνας

- **Διήγηση**
- **Μίμηση**
- **Διάλογος**
- **Δραματικός μονόλογος**
- **Μεικτός τρόπος**

α. Διήγηση

- Απρόσωπη φωνή
- ο αφηγητής αφομοιώνει όλες τις άλλες φωνές που παρουσιάζει με πλάγιο λόγο.
- Χρήση γ' προσώπου

- Οπτική γωνία παντογνώστη αφηγητή
- Υποκειμενική παράσταση ιστορίας
- Ο μυθιστοριογράφος ξέρει πολλά για την ψυχή, τα κίνητρα, τα ήθη, τους θεσμούς κλπ; Έτσι είναι αναγκασμένος να σχολιάζει και να επεξηγεί αναλυτικά

β. Μίμηση

1. Αφηγείται ένα πλαστό πρόσωπο.

- Αφήγηση σε α' πρόσωπο, αμεσότητα.
- Δύναμη προσωπικής μαρτυρίας.
- Περιορισμένη εμπειρία ενός προσώπου.

2. Μεικτός τρόπος

- Ύπαρξη ενός αφηγητή (απρόσωπου ή πλαστού)
- Παρεμβολή προσώπων που διαλέγονται σε ευθύ λόγο.
(είναι ο πιο συνηθισμένος τρόπος)

3. Διάλογος

- Απουσία αφηγητή.
- Θεατρική τεχνική που μπορεί να συναντήσουμε και στο σύγχρονο διήγημα.
(Στρατής Τσίρκας, Μνήμη)

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Διήγηση

- Απρόσωπος αφηγητής
- Υποκειμενική παρουσίαση.

Μίμηση

- Πλαστό πρόσωπο
- Εναλλαγή αφήγησης - διαλόγου
- Διάλογος
- αντικειμενική, σα να διαδραματίζεται μπροστά στον αναγνώστη.

Ποικιλία εφαρμογής των τρόπων αφήγησης

ΑΦΗΓΗΤΗΣ - ΕΣΤΙΑΣΗ

Δραματοποιημένος αφηγητής (α' πρόσωπο)

Απρόσωπος, μη - δραματοποιημένος, (γ' πρόσωπο)

Σημείωση: αυτός που βλέπει (**οπτική γωνία**) και αυτός που μιλάει (**εστίαση**) μπορεί να είναι διαφορετικά πρόσωπα.

ΕΣΤΙΑΣΗ

- Αφήγηση χωρίς εστίαση (παντογνώστης αφηγητής)
- Αφήγηση με εσωτερική εστίαση (αφηγητής είναι ένα από τα πρόσωπα της ιστορίας)
Περιορισμένες γνώσεις.
- Αφήγηση με εξωτερική εστίαση (ο αφηγητής ξέρει λιγότερα από τα πρόσωπα της ιστορίας) π.χ. αστυνομική λογοτεχνία.